

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čepkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mall oglasl vsaka beseda din 1—

Pregled tritedenskih bojev na Norveškem

Dosedanji položaj Nemcev

Nemci so 9. aprila izkrcali svoje čete pri Oslu, Arendalu, Kristiansundu, Stavangerju, Egersundu, Bergenu, Trondhjemu in pri Narviku. Te čete so povsod začele prodirati proti notranjosti dežele. Izvzemši pri Narviku na severu, kjer so Nemci zdaj v brezupni obrambi, so nemške čete precej časa skoraj brez pravega odpora s strani Norvežanov prodirale v notranjost južnega dela Norveške.

Pretekli teden pa se je norveška obramba pričela bolje uveljavljati in od takrat se je prodiranje na vseh krajih deloma ustavilo, deloma pa je močno ovirano. V borbo so posegle tudi zavezniške čete, ki so se izkrcale na več mestih južno od Trondhjema in dosegle zvezo z Norvežani.

Vojni položaj na Norveškem se v teku zadnjih dni vedno bolj razvija v korist Nemcem. Samo od Trondhjema (to mesto je oddaljeno nad 640 km od Narvika; tukaj bi radi Nemci na najožjem delu med morjem in Švedsko prerezali Norveško na dvoje, na južni in severni del) so nemške čete ustavile napredovanje francoskih in angleških sil, ki so se izkrcale na Norveškem. Tudi iz Namsosa se zavezniškimi četami ni posrečilo obkoliti Trondhjema. Trije veliki nemški uspehi so popolnoma spreminili položaj. Medtem ko so zavezniške in norveške čete doslej pri Lillehamerju ogražale Oslo, ogražajo sedaj nemške čete zavezniške postojanke, ki se nahajajo južno od Trondhjema.

Kakor se izve, so prepeljali Nemci vsak dan od 9. aprila 3000 vojakov iz Danske na Norveško. Deloma so jih prepeljali z letali. Za prevoz čet so uporabili Nemci posebne manjše ladje, ki so se izkazale kot zelo prikladne zaradi nastavljenih min.

Nemci razpolagajo na Norveškem s številnimi in dobro oboroženimi četami. Prav tako imajo na razpolago tudi veliko število mehanskega orožja in tankov. Razen tega so v zadnjih dneh Nemci zgradili na zasedenem ozemlju mnogo letališč in spravili na Norveško ogromno število svojega letalstva, ki je poglavni sovražnik Norvežanov in Angležev, in ki opravlja neprecenljivo važno službo nemškemu armadnemu poveljstvu.

Nemci se morajo za svoje izredne uspehe predvsem zahvaliti svojemu letalstvu, ki pred četami izčisti ozemlje, nakar z veliko naglico prično prodirati motorizirane čete, ki v hitrih sunkih zasedejo najpomembnejše vojaško važne točke in jih drže tako dolgo, da polagoma pridejo za njimi večja pehotna ojačenja. Prav ta način prodiranja so Nemci uporabljali z velikim uspehom tudi na Poljskem.

Norvežanom in zaveznikom se doslej še ni posrečilo pregnati Nemcev iz nobenega zasedenega kraja, pač pa so Nemci razširili in utrdili svoje postojanke pri Kristiansundu, kjer so zasedli važne rudnike nikla, pri Bergenu in zlasti pri Trondhjemu. Toda njihova glavna

ofenziva poteka iz Osla, kjer se po dolini reke Glomme vedno bolj bližajo Trondhjemu, hoteč tako združiti svoje čete iz južne in srednje Norveške.

Previdnost zaveznikov

Pariški listi pišejo o bojih zavezniških čet na Norveškem ter ugotavljajo, da se čete vedno znova izkrcavajo. Listi z zadovoljstvom pozdravljajo, da je zavezniško letalstvo in protiletalsko topništvo že začelo delovati. Brez sporedne letalske podpore je bilo težko se kretati v ozemlju, kjer so imeli Nemci stalno premoč tudi v zraku. Norveška je postala bojno polje in ne oporišče Nemčije, kakor so pričakovali v Berlinu. Zaradi zavezniške nadvlade na morju bo skoro mogoče raztegniti po Norveškem fronto, ki bo zadala sovražniku drugačne brige kakor doslej. Od Trondhjema do Narvika je vsa dežela v rokah zaveznikov. Za seboj imajo tu zavezniški morje, na katerem gospodarijo še mnogo bolj kakor so leta 1914. Tu ne more zaveznikov nihče pregnati. Nemci skušajo vpostaviti zvezo med Oslom in Trondhjemom v trenutku, ko zavezniške izkrcane čete še niso utegnile dobiti za seboj popolno opremo v motorizaciji in topništvu. Ni se Nemcem posrečilo, da bi s podmorniški oporišči zagotovili dovoz železa v Nemčijo. Boje se, da bi zavezniški v pomnoženih četah le utegnili prodreti k Oslu ter tako priti do južne obale Norveške, ki je le nekaj kilometrov oddaljena od nemških oporišč

na Danskem. Niso računali v Berlinu, da bodo zavezniški poslali na Norveško več obrambnih sredstev. Če bi zavezniški zavzeli Trondhjem, ta severni Solun, in če bi si zagotovili železniške zveze s Švedsko, bi se moglo v primeru pritegnitve Švedske v vojno računati že s porazom Nemčije.

Po ugotovitvi Švicarjev imajo zavezniški doslej na Norveškem 100.000 mož. Pošiljajo pa neprestano ojačenja, ker hočejo zbrati na Norveškem armado 400.000 mož. Dosedanji potek bojev na Norveškem opravičuje previdnost zaveznikov.

Popolna negotovost

Zaenkrat je čisto negotovo, kako bo končala borba na Norveškem. Doslej se opaža premoč nemške armade, ki je dobro opremljena in podprta z motoriziranimi oddelki, tanki in letalstvom.

Zavezniški imajo le omejene možnosti za izkrcavanje svojih čet in je zato malo verjetno, da bi mogli v kratkem izvojevati kak odločilen uspeh. Na drugi strani pa imajo zavezniški to prednost, da so gospodarji morja in lahko Nemcem docela onemogočijo vsak dovoz rezerv in vojnih potrebščin po morju. Že sedaj je oskrbovanje nemških čet preko Osla silno otežkočeno in zvezano z velikim tveganjem ter izgubami. Ni pa verjetno, da bi se Nemcem posrečilo odstraniti te težkoče, ker se je izkazalo, da letalstvo ne more preprečiti kretanja zavezniškega vojnega brodogva.

Rojstni dan kneza namestnika Pavla

V nedeljo, dne 28. aprila, je obhajal knez Pavle svoj 47. rojstni dan. Državljeni so se širom Jugoslavije radostno in hvaležno ta dan spominjali velikih zaslug, ki jih ima knez namestnik za Jugoslavijo, njeno ureditev in utrditev njenega položaja v mednarodnem svetu. Pod njegovim modrim vodstvom je naša država prebrodila največje notranje težave ter dosega vedno večji napredek. Po težki izgubi, ki je zadela državo s smrtjo kralja Aleksandra, je knez Pavle s krepko roko prijel za krmilo države ter ga drži mirno v sedanjih razburkanih razmerah. Bogato obdarjen od narave z izrednimi sposobnostmi duha in visoko izobražen se je takoj poglobil v vsa velika vprašanja, ki se tičejo bistvenega sožitja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Njegov namen je, da se država tako preuredi, da bo domovina zadovoljnih Slovencev, Hrvatov in Srbov. Te plemenite težnje se stopnjema uresničujejo. Danes je Jugoslavija bolj zedinjena

kot kdaj poprej, okreplja jo popolno soglasje enakopravnih. Vsi smo ene misli, enega srca in ene volje, da ostane Jugoslavija trdna kot skala sredi vihre, ki divja danes v svetu. Po zaslugi kneza namestnika je naša država v dobrih odnošajih z vsemi večjimi in manjšimi sosedami in tudi z vsemi velesilami. Kneza namestnika vodi pri njegovi politiki velika želja po miru, ki ga hoče ohraniti našim trem bratskim narodom, ki tvorijo Jugoslavijo. Naša država pa je hkrati globoko prešinjena z zavestjo, da je najboljša obramba miru pripravljenost za odboj vsakega napada, naj pride od kogar koli. Ko bo enkrat sedanja vihra v Evropi prenehala, bodo državljani laže strnili svoje moči za prosep narodnega gospodarstva in za napredek splošne blaginje. Državljeni so te dni bili združeni v iskreni želji, naj Bog ohrani kralja Petra II., kneza namestnika Pavla in vso kraljevsko hišo!

Kmečki tabor v Murski Soboti 5. maja t. l.

Glej navodila na 13. strani.